

Newsletter nr 10

Grudzień 2019

Polskie Towarzystwo
Psychologiczne

Zespół Redakcyjny:

Beata Krzywosz-

Rynkiewicz

Maja Filipiak

Marzanna Farnicka

Adam Tarnowski

Tomasz Orzechowski

Michał Kaluga

kontakt@newsletter

ptp.pl

DWUMIESIĘCZNIK

Drogie Koleżanki i Koledzy,

Oddajemy w Wasze ręce dziesiąty numer Newslettera PTP. Znajdziecie Państwo w nim bieżące informacje z prac Zarządu, ważne wiadomości o regulacjach związanych z wykonywaniem naszego zawodu, m.in. stanowiska PTP w sprawach, które nurtują psychologów praktyków (Standardy Diagnostyki) oraz inspiracje zawarte w publikacjach naukowych. Zapraszamy do lektury!

PTP

INICJATYWY
I INFORMACJE

- [Świąteczne życzenia](#)
- [Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Delegatów PTP](#) – Krystyna Panas
- [Kodeks Etyczny Psychologa](#) – Małgorzata Steć, Marcin Szafranski
- [Petycja o uchyleniu ustawy o zawodzie psychologa](#) - działania PTP – Krystyna Panas
- [Superwizorzy EuroPsy - Trzy ważne słowa na S.](#) – Adam Tarnowski
- [Uroczyste wręczenie medali „Zasłużony dla polskiej psychologii”](#) – Zarząd PTP
- [Zatwierdzenie przez ZG PTP dokumentu Standardów Diagnostyki w Edukacji](#) – Maja Filipiak
- [Polisa dla psychologa – nowoczesny program grupowy ubezpieczeń PTP dla wszystkich psychologów](#) – Beata Krzywosz

Doskonalenie

KONFERENCJE I WYDARZENIA

- [Konferencje Psychologiczne](#)

Testy i książki PTP

- [Niewerbalny Test Uczenia się i Pamięci \(DCS-II\)](#) - Sigrid Weidlich, Amin Derouiche i Wolfgang Hartje Polska adaptacja: Iwona Bac, Joanna Stańczak

Czasopisma PTP

- [Przegląd Psychologiczny 3/2019](#)

**Szanowni Państwo Członkowie i Sympatycy
Polskiego Towarzystwa Psychologicznego
w imieniu
Zarządu PTP oraz wydawców Newslettera**

**życzymy Państwu
Świąt wypełnionych radością i miłością,
niosących spokój i odpoczynek
a także
Nowego Roku spełniającego wszelkie marzenia, pełnego optymizmu,
wiary, szczęścia i powodzenia.**

[To zdjęcie](#), autor: Nieznany autor, licencja: [CC BY](#)

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Delegatów w grudniu 2018r. podjęło decyzję o zwołaniu Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Delegatów, które miało zostać poświęcone zatwierdzeniu przepisów szczegółowych Kodeksu Etycznego Psychologa. Przewodnicząca PTP przekazuje informację o tym, że Zgromadzenie nie odbę-

Szanowni Delegaci,
Szanowne Koleżanki,
Szanowni Koledzy,

Walne Zgromadzenie Delegatów w grudniu 2018r. podjęło decyzję o zwołaniu Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Delegatów, które miało zostać poświęcone zatwierdzeniu przepisów szczegółowych Kodeksu Etycznego Psychologa. Informuję jednak, iż Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie, planowane na listopad br., nie odbędzie się z poniżej wskazanych powodów:

1. Brak przedmiotu obrad, tj. przygotowanych i konsultowanych w obrębie Towarzystwa materiałów pod obrady Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia, którym miało być ono poświęcone,
2. Wobec braku przedmiotu obrad zdecydowano o przeprowadzeniu konsultacji dotyczącej przełożenia terminu - w sondażowym głosowaniu (wrzesień br.), w którym udział wzięło 35% uprawnionych do głosowania Delegatów, 60% głosów poparło zmianę terminu,
3. Jednocześnie wpłynęła opinia prawna stwierdzająca, iż Walne Zgromadzenie które odbyło się w ubiegłym roku, nie miało "samodzielnej kompetencji do zwołania Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia, ani nawet do zainicjowania procedury zwołania takiego Zgromadzenia (co wynika z treści art. 30 Statutu PTP)".

Jednocześnie informuję, że w związku ze zmianą statusu Głównej Komisji Rewizyjnej, której liczebność spadła poniżej wymaganej statutowo, niezbędne stało się zwołanie Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia w celu przywrócenia Komisji do składu w liczebności statutowej.

Decyzję w tej sprawie (także odnośnie terminu) podejmie Zarząd Główny PTP na posiedzeniu 11 grudnia br., o czym niezwłocznie powiadomię Delegatów.

Z wyrazami szacunku
dr Krystyna Teresa Panas
Przewodnicząca PTP

W związku z informacją Przewodniczącej PTP o niewystarczającym postępie prac nad Kodeksem Etycznym Psychologa, co stało się podstawą do odroczenia zwołania Walnego Zgromadzenia Delegatów Polskiego Towarzystwa Psychologicznego, zespół koordynujący wystosował odpowiedź wraz z informacją o postępie prac nad Kodeksem.

Szanowni Delegaci Polskiego Towarzystwa Psychologicznego,

W imieniu Zespołu pracującego nad uszczegółowieniem znowelizowanego Kodeksu Etycznego Psychologa PTP (KEP PTP) chcieliśmy powiadomić Szanownych Państwa Delegatów o tym, że prace nad II częścią Kodeksu Etycznego Psychologa PTP w obszarze diagnozy, naukowych badań psychologicznych, psychoterapii oraz mediów trwają. Nie otrzymaliśmy ostatecznych informacji o pracach zespołu do spraw Kodeksu Etycznego Psychologa w obszarze edukacji; jego członkowie mieli wątpliwości co do kilku kwestii, co być może przełoży się na brak propozycji w zakresie edukacji, choć liczymy na mobilizację i dalsze prace nad propozycją. Pozostałe zespoły pracują w trybie ciągłym. Przedłużający się okres realizacji zadań planowych poszczególnych zespołów wynika z niezależnych powodów. Nie wynika to z braku naszego zaangażowania jako koordynatorów, ani też zaangażowania członków zespołów kodeksowych.

O postępach w pracy Zespołów oraz o naborze do składu poszczególnych zespołów staraliśmy się informować na bieżąco na łamach Newslettera PTP, jak również poprzez korespondencję skierowaną do poszczególnych Oddziałów Terenowych PTP oraz Sekcji PTP. Żywimy nadzieję, że informacje na ten temat trafiały do Państwa Delegatów na bieżąco.

Chcemy zauważyć, że gdyby termin Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Delegatów nie został przesunięty, część kodeksów szczegółowych udałoby się przygotować na koniec listopada w wersji do konsultacji i zaopiniowania przez Delegatów. Dodatkowo pragniemy zwrócić uwagę na fakt, że kiedy ostateczny termin Nadzwyczajnego Zgromadzenia Delegatów miał być głosowany podczas obrad Zarządu Głównego PTP w dniu 16 października 2019 r. głosowanie nie odbyło się ze względu na brak quorum. Istniały także inne argumenty za przesunięciem terminu (np. pomysł na scalenie Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Delegatów z Kongresem PTP).

Zespół ds. kodeksu w obszarze diagnozy rozpoczął prace w maju 2019 r.. Do końca czerwca 2019 r. ukonstytuował się jego obecny skład, zaś same prace zintensyfikowały się po przerwie wakacyjnej. W skład zespołu weszli (w porządku alfabetycznym): dr Bogusława Bober-Płonka – specjalista psychologii klinicznej - neuropsycholog praktyk,

pracownik naukowo-dydaktyczny, mgr Maja Filipiak – diagnoza w procesie pomagania dorosłym, dzieciom i młodzieży; praca dydaktyczna, mgr Joanna Juszczyk – specjalista psycholog w OZSS, prof. dr hab. Władysław J. Paluchowski – doświadczenie w diagnozowaniu i orzecznictwie, nauczyciel i badacz akademicki, mgr Beata Pępkowska – psycholog kliniczny, psycholog wojskowy; badania kierowców i pozwolenia na broń, mgr Natalia Protoklitow-Lach – specjalista psycholog w OZSS, dr Anna Słysz - diagnoza osób dorosłych w ramach psychoterapii, nauczyciel i badacz akademicki, dr hab. Adam Tarnowski, prof. UW - doświadczenie w orzecznictwie dla wojska, medycynie pracy, psychologii transportu, orzekania dot. posiadania broni, biegły ds. psychologii lotniczej i badania katastrof lotniczych, nauczyciel i badacz akademicki, mgr Ewa Wach – biegły sądowy w IES, mgr Beata Wójtowicz – diagnoza i orzecznictwo dzieci i młodzieży, biegły sądowy.

Założeniem Zespołu ds. kodeksu w obszarze diagnozy jest to, by kodeks dostarczał wskazówek, jak psycholog powinien postępować w sytuacjach niejednoznacznych etycznie, jednocześnie z poszanowaniem praw odbiorcy działań (art. 13 i art. 19) oraz świadomością wspomagania pracy Sądu Koleżeńskiego PTP podczas rozpatrywania skarg na postępowanie zawodowe psychologów (art. 41). Prace przebiegały dotychczas zgodnie z ramowym planem działania zespołu. Harmonogram prac przewidywał indywidualną pracę członków Zespołu i przesyłanie własnych propozycji regulacji etycznych dotyczących diagnozy w oparciu o propozycje przedstawione przez Zespół Ogólnopolskiej Sekcji Diagnozy Psychologicznej PTP. Punktami wyznaczającymi granice miały być: I część KEP PTP uchwalona przez Walne Zgromadzenie Delegatów w 2018 r. oraz Standardy diagnozy psychologicznej w różnych obszarach praktyki opracowane przez Ogólnopolską Sekcję Diagnozy Psychologicznej PTP. Następnie miała się odbywać redakcja propozycji dot. II części KEP w obszarze diagnozy i praca zespołowa online zakończona przedstawieniem ostatecznej reakcji tekstu i przygotowaniem projektu do konsultacji w środowisku. Na przełomie września/października 2019 r. planowane było przesłanie przygotowanego materiału do koordynatorów ZG PTP. Ze względów niezależnych oraz różnic zdań w obrębie zespołu co do kwestii ostatecznej redakcji tekstu prace na tym etapie uległy przedłużeniu. Obecnie, również ze względu na informację o przesunięciu terminu Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Delegatów, prace przystopowały. Zespół przygotowuje się jednak do wzmożenia prac po zbliżających się Świątach Bożego Narodzenia. W lutym (Dzień Psychologa) planowana jest konferencja "Dylematy Etyczne w diagnozie psychologicznej", podczas której zespół chce przedłożyć efekt swoich prac do konsultacji środowiskowych.

Zespół ds. Kodeksu w obszarze naukowych badań psychologicznych pod kierunkiem prof. Jerzego Brzezińskiego także po wakacjach intensywnie podjął prace nad propozycjami uszczegółowienia Kodeksu Etycznego PTP w ramach II jego części. Poza koordynującym pracę: prof. Jerzym Brzezińskim, w skład zespołu wchodzi: dr Marta Bakker - badaczka, pracownik naukowy z wielkim doświadczeniem w zakresie procedur badawczych zdobytym na uczelniach w kraju i za granicą, dr Alicja Niedźwiecka - pracownik naukowy z dużym doświadczeniem badawczym oraz dr Katarzyna Sikora - psychotera-

peutka, pracownik naukowy oraz członkini Zespołu ds. Nowelizacji Kodeksu Etycznego Psychologa PTP.

Wszyscy członkowie doskonale orientują się w świecie badań psychologicznych, zaś ich wiedza i doświadczenie, a w szczególności olbrzymi wkład merytoryczny prof. Jerzego Brzezińskiego - eksperta w zakresie metodologii badań psychologicznych - przekłada się na fakt istnienia już niemalże gotowej propozycji II cz. KEP w obszarze badań. Obecne dyskusje w zespole dotyczą kwestii popularyzacji wiedzy psychologicznej, przekazywania wiedzy naukowej, znaczenia solidarności zawodowej w kontekście pracy w zespole badawczym, czy procedur związanych z opiniowaniem przez komisje etyczne na uczelniach składanych projektów badawczych w obszarze psychologii. Propozycja zespołu jest prawie gotowa. W najbliższym czasie (najpóźniej w styczniu) prawdopodobnie kodeks zostanie przekazany do konsultacji środowiskowych. Pozostałe do ukończenia pracy zadania Zespołu to: 1. Dopisanie trzech akapitów i ich konsultacja w zespole; 2. Korekta językowa; 3. Przesłanie tekstu do Prof. Jerzego Brzezińskiego z prośbą o zaopiniowanie; 4. Przygotowanie ostatecznej wersji; 5. Przesłanie tekstu do Delegatów. Informacja o zmianie terminu Nadzwyczajnego Zgromadzenia Delegatów w zespole ds. Kodeksu w obszarze naukowych badań psychologicznych wzbudziła wątpliwość co do dalszego procedowania.

Zespół ds. kodeksu w obszarze edukacji pracował dotychczas w składzie: 1. dr Hanna Elżanowska - specjalistka w zakresie pomocy rodzinie, pracownik naukowy oraz psycholog praktyk, 2. dr Piotr Toczyński - doświadczony psycholog ale też pracownik naukowy oraz 3. Radosław Utnik - doświadczony psycholog, seksuolog oraz nauczyciel. Zespół przeanalizował część kodeksu pod kątem zapotrzebowania na dodatkowe zapisy dotyczące obszaru edukacji. Pod lupą członków zespołu były także rozmaite studia przypadków. Wyraźnie zarysowane zostały przez zespół kwestie sporne związane nie tylko z etyką zawodu psychologa, ale też uwarunkowaniami prawnymi. Czekamy teraz na deklarację Zespołu, co do dalszej pracy.

Zespół ds. kodeksu w obszarze psychoterapii oraz w obszarze mediów jest organizowany przez kol. Marcina Szafrąńskiego, który raportuje możliwość domknięcia prac w najbliższym czasie (grudzień-styczeń).

Przedłużający się czas pracy Zespołów nie wynika z opieszałości jego członków, a raczej z powodu trudności komunikacyjnych w obrębie Towarzystwa. Związane jest to z kwestiami organizacyjnymi i związanym z nimi faktem konieczności przeniesienia spraw kodeksowych na drugi plan wobec aspektów związanych z usprawnieniem pracy w samym Towarzystwie. Członkowie ZG PTP pracują nad zadowalającymi rozwiązaniami mającymi na celu przede wszystkim dobro Towarzystwa. Przełożenie terminu Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Delegatów planowanego w związku z kodeksami szczegółowymi nie jest wynikiem braku pracy zespołów, czy braku efektu ich pracy, a raczej efektem wewnętrznych kwestii organizacyjnych.

Z całą stanowczością stwierdzamy, że prace nad kodeksami szczegółowymi trwają i zostaną ostatecznie domknięte, kiedy tylko pozwolą na to okoliczności organizacyjne. Jesteśmy gotowi przyśpieszyć prace, jeżeli zajdzie taka konieczność. Prosimy jednak Delegatów o wyrozumiałość w tej kwestii. Nie wszystko bowiem da się zrobić w takim trybie, jak byśmy tego chcieli. Na niektóre rzeczy, mimo bycia członkami Zarządu Głównego PTP i Prezydium PTP, nie mamy znaczącego wpływu, z różnych względów. Staramy się tę sytuację zmienić. Prosimy zatem raz jeszcze o Państwa Delegatów zrozumienie.

Z wyrazami szacunku,
Małgorzata Steć
Marcin Szafranski
Koordynatorzy ds. prac nad kodeksami szczegółowymi

PTP

INICJATYWY
I INFORMACJE

Petycja o uchyleniu ustawy o zawodzie psychologa – działania PTP

Krystyna Panas, Przewodnicząca PTP

Do Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, wpłynęła petycja o uchyleniu ustawy o zawodzie psychologa. Uchylenie ustawy byłoby bardzo niekorzystne z punktu widzenia profesjonalizacji zawodu psychologa oraz dbałości o standardy jego wykonywania. Dlatego Przedstawiciele PTP w oparciu o opinię prawną przedstawili swoje stanowisko.

W dniu 3 grudnia 2019 r. na posiedzeniu Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Senatu Rzeczypospolitej Polskiej została rozpatrzona petycja w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej uchylenia ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów. Po wysłuchaniu stanowiska:

- Marzeny Krysiak Głównego Specjalisty w Dziale Petycji i Korespondencji z Biura Analiz, Dokumentacji i Korespondencji w Kancelarii Senatu,
- Marka Waleśkiewicza Dyrektora Departamentu Dialogu i Partnerstwa Społecznego w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej,
- Łukasza Kosiedowskiego Zastępcy Dyrektora Zespołu Prawa Administracyjnego i Gospodarczego w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich oraz
- Krystyny Teresy Panas Przewodniczącej Polskiego Towarzystwa Psychologicznego

Członkowie Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Senatu Rzeczypospolitej Polskiej pod przewodnictwem Senatora Aleksandra Pocięja stwierdzili, że nie będą kontynuowane prace nad powyższą petycją.

Stanowisko PTP podpisane przez Przewodniczącą PTP i Skarbnika ZG PTP zostanie przedstawione Koleżankom i Kolegom na stronie internetowej Polskiego Towarzystwa Psychologicznego.

Opinia prawna na podstawie której przedstawiono [stanowisko PTP](#).

Po szkoleniu, które odbyło się we wrześniu przyznano pierwsze certyfikaty uprawniające do superwizji EuroPsy. Tym samym system w swojej podstawowej wersji (bez certyfikatów specjalistycznych) stał się kompletny- już nie tylko doświadczony psycholog w trybie nominacji, ale też absolwent zainteresowany uzyskaniem i potwierdzeniem samodzielności zawodowej ma gdzie się zwrócić. Ważniejsza jednak od samego faktu uruchomienia tej procedury jest możliwość przetestowania efektywności „supervised practice” w zdobywaniu kompetencji pozwalających połączyć wiedzę ze studiów z wymaganiami pracy. System jest bardzo podobny do zakładanego w naszej Ustawie, toteż warto zdobyć wiedzę o jego praktycznym działaniu.

Od zawsze postulatem Towarzystwa było uzależnienie prawa do wykonywania zawodu nie tylko od ukończenia studiów, ale także od odbycia po dyplomie stażu pod opieką doświadczonego specjalisty. System EuroPsy idzie o krok dalej- stażysta po odbyciu rocznej praktyki jest oceniany przez swojego superwizora i od jego decyzji zależy przyznanie certyfikatu.

Staż poświęcony jest nabywaniu kompetencji (ich model zaczerpnięto z prac Roe i Barthama). 20 podstawowych kompetencji psychologicznych podzielono na grupy obejmujące określanie celu, diagnozę, planowanie, interwencję, ewaluację swoich działań (to najciekawszy element, wdrażający w praktykę opartą na dowodach) i komunikację. Oprócz tego przekazywane są umiejętności często obce absolwentom studiów- dotyczące kierowanie własnym rozwojem i karierą zawodową na rynku pracy. Model Roe i Barthama uwzględnia specjalizację w różnych obszarach psychologii (nie każda umiejętność jest potrzebna terapii w tym samym stopniu co psychologowi biznesu i vice versa). Superwizor pracuje ze stażystą na podstawie kontraktu, i jego zadaniem jest doprowadzenie do sytuacji w której młody psycholog bez nadzoru może wykonywać większość swoich obowiązków. Istnieją również ramy formalne- staż powinien trwać 12 miesięcy, o ile stażysta pracuje w wymiarze co najmniej $\frac{3}{4}$ etatu, i obejmuje 50 godzin superwizji (indywidualnie lub w małych grupach, dopuszczalne są wideokonferencje).

System ten, jak każda działalność człowieka, nie jest całkowicie odporny na sytuacje trudne i wątpliwe. Gdyby miał stać się obowiązującym modelem uzyskiwania prawa do wykonywania zawodu należałoby przemyśleć zabezpieczenia, które sprawią że dostęp do niego nie będzie ograniczany przez niesprawiedliwe decyzje superwizorów, i nie będzie stawiał potężnej bariery finansowej. Superwizja będzie w większości sytuacji zapewne płatna, chociaż w wielu krajach Europy opieka nad adeptami jest traktowana jako honorowy obowiązek zwieńczający karierę zawodową. Brak sensownego zatrudnienia może dodatkowo nasilić już dziś obecne zjawisko płacenia za możliwość odbycia stażu. A przecież zapewne zaistnieją pozafinansowe bariery, niektóre uzasadnione merytorycznie (mam wrażenie że nie każdy kto ukończył psychologię ma predyspozycje do opanowania warsztatu pracy psychologa), a niektóre zapewne osobiste lub środowiskowe.

Nasz przyszły Samorząd Zawodowy będzie już jednak bogatszy o doświadczenia i narzędzia wypracowane w ramach EuroPsy. Dzięki temu tworzenie systemu profesjonalizacji zawodu psychologa ma szansę być bardziej skuteczne, bo „oparte na dowodach empirycznych”.

W dniu 16 października 2019r. podczas posiedzenia Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Psychologicznego wręczono medale „Zasłużony dla polskiej psychologii” osobom uhonorowanym na podstawie uchwały Walnego Zgromadzenia Delegatów PTP z roku 2018.

W uroczystości udział wzięły następujące uhonorowane osoby:

- prof. dr hab. Adam Biela
- prof. dr hab. Marta Bogdanowicz
- prof. dr hab. Jerzy Brzeziński
- dr Aleksandra Jaworowska
- prof. dr hab. Małgorzata Kościelska
- prof. dr hab. Ida Kurcz
- dr hab. Jerzy Mellibruda
- prof. dr hab. Janusz Reykowski
- prof. dr hab. Jan Strelau

Przewodnicząca PTP w krótkim przemówieniu zaznaczyła jak ogromny i nieoceniony wkład w rozwój polskiej psychologii, zarówno w jej wymiarze teoretycznym jak i praktycznym, mają odznaczone osoby oraz przypomniała, iż pomysł przyznania takiego wyróżnienia zainicjowany został przez byłą przewodniczącą Polskiego Towarzystwa Psychologicznego dr Małgorzatę Toeplitz-Winiewską.

Wręczeniu medali towarzyszyły podsumowania dokonań zawodowych uhonorowanych osób, które w swoich wypowiedziach niejednokrotnie podkreślały znaczenie istnienia i działalności Polskiego Towarzystwa Psychologicznego oraz współpracy z nim. Nieobecny odznaczonym osobom, tj.: **dr Wandzie Badura-Madej**, **prof. dr hab. Czesławowi Czabale**, **prof. dr hab. Helenie Sęk** medale zostaną wręczone w innym terminie.

PTP

INICJATYWY
I INFORMACJE

Zatwierdzenie przez ZG PTP dokumentu Standardów Diagnostyki w Edukacji

Maja Filipiak

Podczas grudniowego posiedzenia Zarządu Głównego PTP został zatwierdzony dokument Standardów diagnostyki w edukacji.

Zgodnie z uchwałą Walnego Zgromadzenia Delegatów (uchwała nr 62 pkt 5 z dnia 25 stycznia 2004 roku) ZG PTP został zobowiązany do działania na rzecz opracowania standardów usług psychologicznych, w tym zwłaszcza: w edukacji, w orzecznictwie, w opiece społecznej.

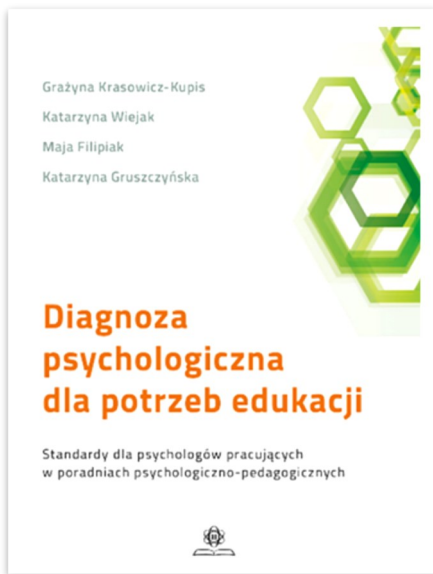
Jak pisaliśmy w [NL nr 1 z 2018 roku](#), w biurze Rzecznika Praw Dziecka w 2018 roku został opracowany dokument Standardy diagnostyki w edukacji. Prace nad tym dokumentem rozpoczęły się jeszcze w 2015 roku w ramach działań Ogólnopolskiej Sekcji Diagnostyki Psychologicznej PTP, kiedy to decyzją zarządu Sekcji powołano zespół roboczy d.s. standardów diagnostyki psychologicznej w edukacji. W marcu 2018 roku ówczesny Rzecznik Praw Dziecka Marek Michalak zatwierdził ostateczną postać dokumentu, który wraz z innymi standardami opracowanymi w biurze RPD został opublikowany w książce wydanej w 2018: [Standardy ochrony praw dziecka](#).

We wrześniu 2019 roku ukazała się publikacja zawierająca komentarze do dokumentu standardów diagnozowania, opracowane przez kilku członków zespołu pracującego nad dokumentem:

<https://www.practest.com.pl/diagnoza-psychologiczna-dla-potrzeb-edukacji-standardy-dla-psychologow-pracujacych-w-poradniach-psyc>

11 grudnia 2019 roku Zarząd Główny PTP jednogłośnie podjął uchwałę o uznaniu Standardów diagnozowania edukacji jako obowiązujących regulacji, w obszarze pracy dia-

gnostycznej psychologów pracujących w edukacji, w szczególności, w poradniach psychologiczno-pedagogicznych.

Standardy diagnozy w edukacji są dokumentem, na bazie którego powstały w PTP projekty opisu kwalifikacji psychologa w zakresie diagnozowania psychologicznych uwarunkowań potrzeb edukacyjnych dzieci oraz młodzieży. Oba wnioski o włączenie do Zintegrowanego Systemy Kwalifikacji w/w. projektów są aktualnie rozpatrywane w MEN.

PTP

INICJATYWY
I INFORMACJE

Polisa dla psychologa – nowoczesny program grupowy ubezpieczeń PTP dla wszystkich psychologów.

Beata Krzywosz-Rynkiewicz
na podstawie oferty Ergo Hestia

Z inicjatywy Polskiego Towarzystwa Psychologicznego w roku 2016 wdrożono we współpracy z towarzystwem Ergo Hestia grupowe ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej i ochrony prawnej psychologów. Program adresowany jest zarówno do członków PTP (także Członków Nadzwyczajnych), jak i do psychologów niezrzeszonych.

Polisa uwzględnia specyfikę i różnorodność form pracy psychologów wszystkich specjalności, a także osoby o wykształceniu psychologicznym pracujące w zawodach pokrewnych (nauczyciel, pedagog, logopeda, doradca zawodowy, coach itp.). Nowoczesna polisa odpowiedzialności zawodowej powinna przede wszystkim stanowić ochronę przed roszczeniami prawnymi, a nie tylko zapewniać odszkodowanie. Dlatego osoby ubezpieczone mogą korzystać z codziennej infolinii prawnej. Możliwość konsultacji prawnej z pewnością zwiększy poczucie bezpieczeństwa w naszej codziennej pracy. Zarząd Główny PTP rekomenduje przystąpienie do opracowanego specjalnie na potrzeby psychologów pakietu ubezpieczeń zawodowych. Uważamy, że względu naszą odpowiedzialność wobec pacjentów czy klientów oraz z uwagi na rosnące w ostatnich latach zagrożenie roszczeniami, posiadanie takiego ubezpieczenia przez psychologa jest obecnie nieodzowne.

Więcej informacji znajdziecie Państwo na stronie „Polisa dla psychologa”, gdzie można poznać szczegóły oferty oraz zawrzeć ubezpieczenie i opłacić składkę w trybie online. Składka roczna zaczyna się już od 140 zł.

[Strona ubezpieczenia grupowego odpowiedzialności cywilnej i ochrony prawnej psychologa „Polisa dla psychologa”](#)

UWAGA: Sekretariat PTP nie pośredniczy w zawieraniu ubezpieczeń – przystąpienie możliwe jest wyłącznie poprzez stronę internetową „Polisa dla psychologa”

VII Ogólnopolska Konferencja Naukowa Psychologia w służbie rodziny, Gdańsk, 16-17 kwietnia 2020

Konferencja będzie stanowić przestrzeń do dyskusji i refleksji nad zrozumieniem funkcjonowania rodziny w cyklu przechodzenia przez etapy, z których każdy jest równie ważny. Konferencja stworzy możliwości do zapoznania się z najnowszymi wynikami autorskich badań i do wymiany poglądów, jak i do poszukiwania rozwiązań praktycznych: <http://www.psychologiarodziny.ug.edu.pl/>

II Ogólnopolska Konferencja Naukowa Psychologia transportu, Gdańsk, 24-25 kwietnia 2020: Diagnostyka, edukacja, bezpieczeństwo w obliczu współczesnych wyzwań i zagrożeń

Celem konferencji jest integracja praktyki działalności psychologów transportu z naukowym wymiarem tego ważnego, także społecznie, obszaru. Problematyka bezpieczeństwa w ruchu drogowym oraz istotność edukacji społeczeństwa na temat zachowań na drodze wydaje się nader istotne w świetle współczesnych wydarzeń. Konferencja adresowana jest do praktyków i naukowców na co dzień podejmujących rozważania na temat ruchu drogowego. Udział osób i instytucji dysponujących wiedzą z zakresu bezpieczeństwa na drogach niewątpliwie przyczyni się do pogłębienia tej istotnej społecznie problematyki i dlatego bardzo liczymy na Państwa zainteresowanie: <http://www.konferencja.psychologiatransportu.ug.edu.pl/>

VI Ogólnopolska Konferencja Naukowa z cyklu Praktyczna Psychologia Sportu, Gdańsk, 14-15 maja 2020: Wyzwania współczesnej psychologii sportu

W tym wydarzeniu naukowym będą uczestniczyć jako prelegenci zagraniczni i polscy badacze z zakresu psychologii sportu. Jako gość zagraniczny swój udział w Konferencji potwierdził już prof. Richard Gordin, niekwestionowany światowy autorytet w psychologii sportu. Wykłady plenarne będą ponadto prowadzić: prof. Monika Guskowska, prof. Małgorzata Siekańska oraz prof. Jan Blecharz – osoby od wielu lat pracujące w nurcie psychologii sportu: <http://praktycznapsychologiasportu.ug.edu.pl/>

II międzynarodowa konferencja "Between narcissism and entitlement", Warszawa, 14-16 maja 2020

Main goal of the conference is to facilitate discussion on studying self-enhancement from cross/cultural perspective. We aim to integrate researchers originating from different fields of psychology (e.g. social, personality, developmental, cognitive) and from

different cultural background. Second edition of our event aims to continue this discussion and develop future studies in the field: <https://selfenhancement2020.weebly.com/>

29 Konferencja Polskiego Stowarzyszenia Psychologii Rozwoju Człowieka, Warszawa, 19-21 maja 2020: Współczesne drogi rozwoju – między obawą a nadzieją

Nikt dzisiaj nie podważa tezy, że rozwój jest uwarunkowany oddziaływaniem środowiska na jednostkę o określonym wyposażeniu biologicznym. Osiągnięcia neuropsychologii ukazują rolę wczesnych doświadczeń, głównie społecznych, w rozwoju mózgu i kształtowaniu podstawowych wzorców behawioralnych, będących bazą dla kolejnych doświadczeń. Może to budzić optymizm, gdy warunki rozwoju są korzystne lub niepokój, gdy zaniedbania i niedostatki wczesnej opieki i przywiązania miałyby determinować drogę życiową człowieka. Jednakże plastyczność naszego mózgu daje nadzieję na możliwość korygowania przebiegu rozwoju w każdej fazie życia. Celem konferencji będzie prezentacja badań i dyskusja nad typowymi i nietypowymi drogami rozwoju oraz wpływem zmian cywilizacyjnych na rozwój człowieka: <https://psprc.edu.pl/okpr>

IV Zjazd Polskiego Stowarzyszenia Psychologii Organizacji IV Zjazd Polskiego Stowarzyszenia Psychologii Organizacji, Warszawa, 21-23 maja 2020: Człowiek – Ludzie – Organizacja

Hasło zjazdu – „Człowiek – Ludzie – Organizacja” – pokazuje wielość perspektyw, jaką mają koncepcje i badania psychologii organizacji. „Człowiek” to zainteresowanie osobowymi źródłami funkcjonowania i osobowymi zyskami i kosztami różnego rodzaju zachowań. „Ludzie” to perspektywa grupowa, zainteresowanie motywami do funkcjonowania w grupie, sposobami takiego funkcjonowania i różnymi zjawiskami, które ono generuje. „Organizacja” to zainteresowanie działaniem całych firm, postawami, jakie kształtują się w odpowiedzi na politykę personalną firmy i konsekwencjami funkcjonowania organizacji jako całości dla dobrostanu pracowników. W psychologii organizacji zazwyczaj te trzy perspektywy występują jednocześnie. Organizacja tworzy kontekst sytuacyjny, w którym pojawiają się zachowania lub postawy konkretnego człowieka, ale przecież organizację tworzą ludzie, których zachowania i postawy są tego kontekstu źródłem. Przyjmując taką szeroką perspektywę chcemy zachęcić do udziału w Zjeździe badaczy i praktyków o zróżnicowanych zainteresowaniach: <http://4zjazdpspo.psych.uw.edu.pl/>

29 Kolokwia Psychologiczne PAN, Warszawa, 15-17 czerwca 2020

The International Society for Self and Identity ConferenceThe International Society for Self and Identity Conference, Kraków, 29 czerwca 2020

The International Society for Self and Identity (ISSI) is hosting a one-day preconference on June 29th 2020. The preconference will take place prior to the General Meeting of the European Association of Social Psychology (EASP), which is from June 30th to July

4th at Jagiellonian University in Cracow. The ISSI preconference is being co-organized by Jennifer Bosson (University of South Florida, USA), Tomasz Besta, Magdalena Iwanowska, and Patrycja Ożarowska (University of Gdańsk, Poland). The program includes research talks, poster sessions, and a "data blitz" session. For information about travel, accommodations, and registration for the EASP General Meeting please visit <https://easp2020krakow.com>.

The General Meeting of the European Association of Social Psychology
The General Meeting of the European Association of Social Psychology, Kraków, 30 czerwca-4 lipca 2020 <https://easp2020krakow.com/>

XVII Zjazd Polskiego Stowarzyszenia Psychologii Społecznej, Gdańsk, 18-20 września 2020

DCS-II jest zrewidowaną wersją testu DCS, znanego pod nazwą Diagnostyka Uszkodzeń Mózgu – DUM. Test DCS-II służy do badania zdolności do uczenia się i zapamiętywania materiału figuralnego. Pozwala ocenić możliwości osoby badanej w zakresie celowego zapamiętania określonej ilości informacji niewerbalnych, daje także możliwość opisu procesu uczenia się. Proces uczenia się jest oceniany na podstawie swobodnego odtwarzania zapamiętanych figur bezpośrednio po każdej prezentacji. Zapamiętywanie jest w tym wypadku funkcją przyswajania wielokrotnie prezentowanego materiału oraz odtwarzania go, po uprzednim zakodowaniu w magazynie pamięci.

PRACOWNIA TESTÓW
PSYCHOLOGICZNYCH
POLSKIEGO TOWARZYSTWA
PSYCHOLOGICZNEGO

W obecnej wersji testu autorzy kładą nacisk na badanie procesów zapamiętywania i uczenia się, zrezygnowano natomiast z różnicowej diagnozy neuropsychologicznej. W związku z tym w polskiej adaptacji zmodyfikowano nazwę testu, tak aby odwoływała się do badanych przez test procesów, natomiast utrzymano oryginalny skrót DCS-II (w niemieckiej wersji oryginalnej wyłącznie z powodów historycznych nie zmieniono nazwy narzędzia, odwołującej się do diagnozowania uszkodzeń mózgu - Diagnosticum für Cerebralschädigung).

Materiał testowy składa się z dziewięciu kart z wydrukowanymi figurami, utworzonymi z pięciu linii oraz z zestawu pięciu patyczków, służących do swobodnego odtwarzania figur z pamięci. Każda figura prezentowana jest osobie badanej przez 10 sekund. Po obejrzeniu wszystkich figur zadaniem badanego jest odtworzenie ich z pamięci za pomocą patyczków w dowolnej kolejności. Procedurę tę powtarza się jeszcze pięciokrotnie lub do momentu poprawnego odtworzenia wszystkich figur przez osobę badaną.

Znacznym ułatwieniem dla diagnostów jest nowy arkusz oceny, na którym umieszczone są figury wzorcowe, pokazane „do góry nogami”, czyli tak, jak widzi je badający. Pozwala to na bieżąco oceniać odpowiedzi badanego.

Nowością w obecnej wersji jest możliwość oceny wykonania zadania, uwzględniająca zarówno ilość zapamiętanego materiału jak również szybkość zapamiętania wszystkich figur (liczbę przeprowadzonych serii). Warstwa interpretacyjna testu została poszerzona o dwa nowe wskaźniki: Wskaźnik Efektywności Ucznienia się oraz Wskaźnik Błędów. W przeciwieństwie do poprzednich wydań DCS całkowicie zrezygnowano z jakościowej oceny błędnych odtworzeń, ponieważ ich znaczenie diagnostyczne i użyteczność nie zostały wystarczająco potwierdzone.

Łącznie w DCS-II wyliczane są trzy rodzaje wskaźników:

- Wskaźniki prawidłowych odtworzeń (od Pkum1 do Pkum6) – są miarami zdolności uczenia się materiału niewerbalnego. Wartości tych wskaźników są skumulowanymi liczbami prawidłowych odtworzeń, obliczanymi oddzielnie dla każdej z sześciu serii testu.
- Wskaźnik Efektywności Uczenia się (WEU), który uwzględnia jednocześnie szybkość uczenia, jak również liczbę poprawnych i błędnych odtworzeń. Maksymalną wartość wskaźnika można uzyskać w przypadku poprawnego odtworzenia wszystkich figur już w pierwszej serii, minimalną – jeśli badany we wszystkich sześciu próbach popełnia wyłącznie błędy.
- Wskaźnik Błędów (WB) – Jest to odsetek figur ułożonych błędnie we wszystkich odtworzeniach. Jest miarą dysfunkcji/deficytów pamięci.

Analiza wszystkich trzech wskaźników daje diagnoście wiele dodatkowych informacji poza podstawowymi danymi o szybkości zapamiętywania i poprawności odtworzeń. Przykładowo: zestawienie wartości wyników przeliczonych od Pkum1 do Pkum6 pozwala zaobserwować dynamikę procesu uczenia się, zwraca też uwagę na możliwy spadek motywacji w trakcie testu lub zmęczenie badaniem. Interpretacja Wskaźnika Błędów łącznie z dwoma pozostałymi wskaźnikami może sugerować istnienie pewnych strategii uczenia się, przyjmowanych przez osobę badaną, polegających na przykład na odtwarzaniu, nawet błędnie, wszystkich figur, które zostały zapamiętane lub odwrotnie - odtwarzaniu tylko tych figur, których badani są całkowicie pewni, nie ryzykując popełnienia błędów.

Stosując Niewerbalny Test Uczenia się i Pamięci należy mieć na uwadze, że wykonanie testu wymaga odwołania się do zdolności motorycznych (rysowanie, układanie figur). Zatem interpretując wyniki, szczególnie słabe, należy upewnić się, czy obniżenie wykonania nie jest rezultatem trudności konstrukcyjnych, zaburzeń widzenia lub pamięci przestrzennej.

DCS-II został znormalizowany na reprezentatywnej próbie ogólnopolskiej zdrowych osób dorosłych w wieku od 20 do 79 lat. Normy zostały skonstruowane dla pięciu prób zróżnicowanych ze względu na wiek, który okazał się najsilniejszym czynnikiem wpływającym na wykonanie testu. Zastosowano dwie skale znormalizowane: centylową i stenową.

O trafności narzędzia świadczą dane zebrane w toku badań, między innymi: obniżanie się wyników wraz z wiekiem osób badanych, brak różnic międzypłciowych oraz istotne związki z innymi miarami badającymi pamięć, uwagę i funkcje wykonawcze, czyli procesy poznawcze biorące udział w procesie zapamiętywania i odtwarzania materiału.

Oprócz polskiej normalizacji podręcznik zawiera dodatkowe dane, pochodzące z badania następujących **grup klinicznych**:

- Osoby z ogniskowymi uszkodzeniami mózgu
- Osoby chore na depresję
- Osoby chore na schizofrenię
- Osoby z łagodnymi zaburzeniami poznawczymi (MCI)
- Osoby z chorobą otępienną
- Osoby uzależnione od alkoholu

Wyniki badań prowadzonych na grupach klinicznych wykazały między innymi istotnie

słabsze wykonanie testu przez osoby z uszkodzeniami OUN, chore na depresję, chore na schizofrenię i z łagodnymi zaburzeniami poznawczymi w porównaniu ze zdrowymi badanymi.

Zastosowanie: DCS-II można stosować zarówno w badaniu osób zdrowych, jak i pacjentów z różnymi schorzeniami w celu oceny zdolności zapamiętywania i uczenia się informacji figuralnych. Może być używany w diagnostyce kliniczno-neuropsychologicznej do oceny sprawności funkcji poznawczych. Zastosowany w trakcie monitorowania przebiegu terapii, może pomóc w diagnozie występowania zaburzeń poznawczych (trudności z koncentracją, uczeniem się i zapamiętywaniem), będących efektem działania leków lub wynikiem zmian towarzyszących postępowi choroby.

Test DCS-II znajduje też zastosowanie w diagnozie osób zdrowych wszędzie tam, gdzie istotne jest zbadanie zdolności zapamiętywania i uczenia się materiału figuralnego. Może mieć szerokie zastosowanie w badaniach nad uczeniem się i pamięcią gdyż pozwala dodatkowo na ocenę dynamiki uczenia się.

OSTATNI ETAP PRODUKCJI TESTU

DCS-II

**Niewerbalny Test
Uczenia się i Pamięci**

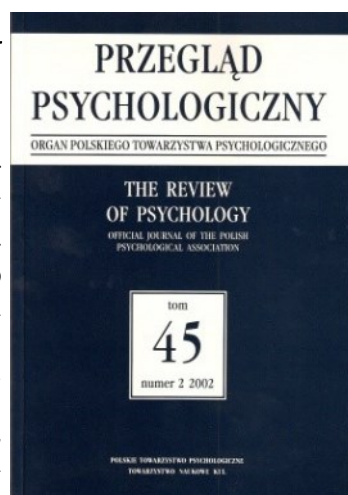
Narzędzie przeznaczone do oceny zdolności do zapamiętywania i uczenia się informacji niewerbalnych

 PRACOWNIA TESTÓW PSYCHOLOGICZNYCH
POLSKIEGO TOWARZYSTWA PSYCHOLOGICZNEGO

W trzecim numerze *Przeglądu Psychologicznego* z 2019 roku znajdziecie Państwo pięć artykułów naukowych. Publikujemy informacje o zawartości merytorycznej i zapraszamy do zamawiania numeru: http://www.kul.pl/rok-2018,art_78589.html

1. Bernadeta Lelonek-Kuleta *Zaangażowanie kobiet w gry hazardowe – epidemiologia, korelaty, charakterystyka zjawiska*

Abstrakt: Hazard w Polsce wydaje się rozrywką typowo męską. Dane z badań na świecie ukazują, że coraz więcej kobiet angażuje się w gry hazardowe i z tego powodu doświadcza problemów. Specjaliści wykazują, że istnieje specyfika w zakresie kobiecego zaangażowania w hazard, a także rozwoju uzależnienia od hazardu, w związku z czym aktywność hazardowa kobiet i mężczyzn różni się. Różnice dotyczą rodzaju wybieranych gier, motywacji uprawiania hazardu, problemów związanych z grą hazardową, jak również potrzeb wyłaniających się w trakcie terapii oraz oczekiwań dotyczących terapii uzależnienia od hazardu. Różnice te mogą być także związane z czynnikami kulturowymi oraz regulacjami prawnymi. W Polsce nie były dotychczas prowadzone badania poświęcone aktywności hazardowej kobiet. Nasilenie zjawiska oraz jego specyfika nie są znane. Brakuje naukowych publikacji w języku polskim poświęconych temu problemowi. Artykuł ma na celu jego opisanie. Omówione zostały wyniki badań dotyczące nasilenia zaangażowania w hazard oraz problemów hazardowych doświadczanych przez kobiety, specyfika zaangażowania w hazard kobiet, motywy uprawiania hazardu przez kobiety, zaburzenie uprawiania hazardu przez czynniki psychospołeczne z nim związane.

2. Agnieszka Bożek i Aleksandra Tokarz *Metoda dziennika (daily diary) jako przykład metody badawczej w psychologii organizacji*

Abstrakt: Aby sprostać wyzwaniom związanym z dynamicznymi zmianami dotyczącymi m. in. natury pracy, rodzajów zawodów, czy wymagań wobec pracowników, psychologowie pracy i organizacji powinni dysponować nowymi metodami badawczymi, w tym pozwalającymi rejestrować przeżycia i działania pracowników na co dzień. Do jednych z takich metod należy metoda dziennika (daily diary). Odwołując się do kilku badań obcych oraz do badania własnego dotyczącego zaangażowania w działania wykraczające poza podstawowe obowiązki zawodowe w artykule poruszamy najważniejsze kwestie dotyczące projektowania badań przy użyciu dziennika, w tym: rodzaju zmierzonych tą metodą, przedziału czasu badania i długości pojedynczego pomiaru, zastosowania narzędzi badawczych dostosowanych do pomiaru dziennego, wyboru sposobu pomiaru oraz sposobu motywowania badanych oraz przypominania im o konieczności wypełnienia dziennika każdego dnia. Rozważamy również kwestię sposo-

bów analizy danych uzyskanych dzięki zastosowaniu tej metody. W podsumowaniu wskazujemy także na ograniczenia badań metodą dziennika.

3. Kamila Wojdyło i Jacek Buczny *Kwestionariusz Uzależnienia od Pracy (WCS) – badania dokumentujące trafność i rzetelność*

Abstrakt: W artykule zaprezentowano podstawy teoretyczne, konstrukcję oraz wyniki kolejnych badań dokumentujących trafność i rzetelność kwestionariusza do pomiaru pracoholizmu rozumianego jako uzależnienie od pracy. Teoretyczną podstawą konstrukcji narzędzia jest koncepcja pożądania pracy/uzależnienia od pracy (Work Craving Theory, WCT; Wojdyło, 2013a, 2016). Pożądanie pracy utożsamiane jest z uzależnieniem od pracy i definiowane jako emocjonalno-motywacyjny stan uporczywego dążenia do zajmowania się pracą, którego celem jest kompensacja negatywnych emocji przez tymczasowe wzmocnienie niskiego poczucia własnej wartości i neurotyczny perfekcjonizm. Kwestionariusz Uzależnienia od Pracy (Work Craving Scale; WCS) obejmuje cztery podskale (1) obsesyjno-kompulsywne dążenie do zajmowania się pracą, (2) oczekiwanie kompensacji niskiego poczucia własnej wartości, (3) oczekiwanie redukcji emocji negatywnych i symptomów „odstawiennych” pracy, oraz (4) neurotyczny perfekcjonizm. Dotychczasowe badania pokazały, że charakterystyki psychometryczne WCS są zadowalające. Rezultaty analizy CFA (n = 1273; CFI = 0,92; RMSEA = 0,071) potwierdziły czteroczynnikową strukturę WCS i wskazały na jego wysoką trafność teoretyczną. Badania potwierdziły również rzetelność i trafność kryterialną WCS w zakresie pozytywnego związku z niepohamowaną sprawczością, niepohamowaną wspólnotowością i emocjami negatywnymi oraz negatywnego związku z samooceną i emocjami pozytywnymi.

4. Magdalena Gid i Marek Kowalczyk *Błądzenie myślami u dorosłych w różnym wieku a aktywność i bieżące zaangażowania. Badania z użyciem kwestionariusza MOZ*

Abstrakt: To badanie jest częścią programu walidacji kwestionariusza Myśli oderwane od zadania (MOZ), który ma mierzyć indywidualną skłonność do odrywania się myślami od czynności wymagających skupienia uwagi. Skłonność do błądzenia myślami obniża się wraz z wiekiem w dorosłości. Chcieliśmy sprawdzić, czy wyniki w kwestionariuszu MOZ zmniejszają się wraz z wiekiem respondentów, a zarazem uzyskać informacje, które mogą przyczynić się do wyjaśnienia spadku w błądzeniu myślami w miarę starzenia się – odpowiedź na pytania, czy jest on ograniczony do myśli o określonym wydzwieńku afektywnym oraz czy ma związek ze zmianami aktywności bądź liczby angażujących człowieka spraw. Stu czterdziestu sześciu respondentów w wieku od 21 do 82 lat wypełniło kwestionariusz MOZ, FCZ-KT oraz stworzoną na potrzeby tych badań skalę dotyczącą zakresu „bieżących zaangażowań”, tj. celów, do których osiągnięcia podmiot dąży. Wyniki w kwestionariuszu MOZ były istotnie wyższe u młodszych niż u starszych uczestników badania. Obniżanie się wyników wraz z wiekiem stwierdziliśmy w grupie osób między początkiem trzeciej i początkiem siódmej dekady życia, a u respondentów starszych zarysowała się tendencja przeciwna. Zmniejszanie się błądzenia myślami w miarę upływu lat dorosłego życia w podobnym stopniu dotyczy myśli o negatywnym, pozytywnym i neutralnym zabarwieniu emocjonalnym, reprezentowanych przez trzy skale kwestionariusza MOZ. Nie ma ono związku z malejącą aktywnością ani ze zmianami w bieżących zaangażowaniach.

5. Lesław Kulmatycki i Krystyna Boroń-Krupińska *Stan zrelaksowania a poczucie własnej skuteczności u osób uczestniczących w Treningu Autogennym (TA)*

Celem badań była ocena związku między intensywnością a różnymi objawami stanu zrelaksowania i poczucia własnej skuteczności wśród uczestników treningu autogenego. Badanie przeprowadzono w grupie 103 studentów, w tym 32 mężczyzn i 71 kobiet w wieku od 20 do 29 lat, biorących udział w różnych kursach Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Badani uczestniczyli w szkoleniach autogennych obejmujących odpowiednio 6 lub 12 spotkań. Po ukończeniu cyklu treningowego (ostatnia sesja) do oceny objawów relaksacji i poziomu własnej skuteczności zastosowano Skalę Subiektywnych Uczuć Relaksu (SSOR) i Skalę Ogólnej Skuteczności (GSES). Wyniki pokazały, że w obu grupach (tj. mężczyzn i kobiet) najsilniejszym objawem stanu zrelaksowania było ogólne poczucie spokoju. W grupie męskiej wiązało się to z poczuciem własnej skuteczności w nieoczekiwanych sytuacjach; w grupie kobiet ogólne poczucie spokoju i poczucie własnej skuteczności zostało określone przez wysiłek włożony w rozwiązanie problemu. Grupa studentów płci męskiej reprezentowała ogólne poczucie spokoju, pomimo trudności w utrzymaniu i osiągnięciu celów. W grupie studentek niskie poczucie własnej skuteczności związane z poleganiem na własnych umiejętnościach wiązało się z ogólnym poczuciem spokoju. Poczucie własnej skuteczności wśród respondentów było pozytywnie skorelowane z objawami stanu zrelaksowania.

Recenzja: Wojciech Sak

Łukasz D. Kaczmarek „Pozytywne interwencje psychologiczne. Dobrostan a zachowania intencjonalne” Poznań: Zysk i S-ka, 2016, ss. 304.